

110. Perjantaina 24 päivänä marraskuuta 1995

kello 2

Päiväjärjestys

Ilmoituksia

Toinen käsittely

1) Hallituksen esitys laiksi tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetun lain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi 2866

Hallituksen esitys 108/1995 vp
Lakivaliokunnan mietintö 11/1995 vp

2) Hallituksen esitys laiksi valtion virkaehtosopimuslain 3 a ja 5 §:n muuttamisesta ..

Hallituksen esitys 113/1995 vp
Hallintovaliokunnan mietintö 9/1995 vp

3) Hallituksen esitys laiksi yksityisistä teistä annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys 55/1995 vp
Liikennevaliokunnan mietintö 4/1995 vp

4) Hallituksen esitys Autorekisterikeskuksen muuttamista osakeyhtiöksi koskevaksi lainsäädännöksi 2869

Hallituksen esitys 59/1995 vp
Liikennevaliokunnan mietintö 5/1995 vp

5) Hallituksen esitys laiksi lasten kotihoidon tuesta annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys laiksi lasten kotihoidon tuesta annetun lain väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta ja laiksi lasten päivähoidosta annetun lain 11 a §:n väliaikaisesta muuttamisesta 2869

Hallituksen esitys 121, 122/1995 vp
Sosiaali- ja terveystieteiden valtiokunnan mietintö 22/1995 vp
Lakialoite 14, 30/1995 vp
Toivomusaloite 234/1995 vp

6) Hallituksen esitys laeiksi maatalousyrittäjän lomituspalveluista annetun lain sekä kuntien valtionosuuslain 32 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys 123/1995 vp
Sosiaali- ja terveystieteiden valtiokunnan mietintö 23/1995 vp
Toivomusaloite 291/1995 vp

7) Hallituksen esitys laiksi työmarkkinatuesta annetun lain muuttamisesta 2870

Hallituksen esitys 172/1995 vp
Sosiaali- ja terveystieteiden valtiokunnan mietintö 24/1995 vp

8) Hallituksen esitys sairauspäiväraha-järjestelmän ja kuntoutuksen uudistamista koskevaksi lainsäädännöksi 2870

Hallituksen esitys 124/1995 vp
Sosiaali- ja terveystieteiden valiokunnan mietintö 25/1995 vp
Lakialoite 22/1995 vp
Toivomusaloite 237/1995 vp

Puhetta johtaa toinen varapuhemies Louekoski.

Nimenhuudon sijasta merkitään läsnä oleviksi ne edustajat, jotka osallistuivat edelliseen täysistuntoon.

Päiväjärjestyksessä olevat asiat:

1) Hallituksen esitys laiksi tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävästä maksuista annetun lain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Toinen käsittely
Hallituksen esitys 108/1995 vp
Lakivaliokunnan mietintö 11/1995 vp

Toinen varapuhemies: Käsittelyn pohjana on lakivaliokunnan mietintö n:o 11. Ensin sallitaan yleiskeskustelu asiasta, sen jälkeen ryhdytään lakiehdotusten yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

Yleiskeskustelu:

Ed. A i t t o n i e m i : Herra puhemies! Kuten ensimmäisessä käsittelyssä käyttämässäni vähän perusteellisemmassa puheenvuorossa totesin, en voi hyväksyä, että huoneenvuokra-asioissa maksuvapautus poistetaan tuomioistuin-käsittelystä, erityisesti siitä syystä, että viime vuosien aikana vuokrasäännöstely on useassa eri erässä poistettu. Se on herättänyt myös eduskuntakeskustelussa selvästi esille tullutta rauhattomuutta asuntovuokrausasioissa. Kun asunnonvuokrauskysymyksellä on vahva sosiaalinen ulottuvuus, tätä koskien tällaisen maksuvapauden jo psykologistakin syistä ihmisten kannalta pitäisi jäädä lakiin toistaiseksi. Siitä syystä tulen asian yksityiskohtaisessa käsittelyssä esittämään ensimmäisen

mäisen lain 6 §:n hyväksymistä sellaisena, kuin se on lakivaliokunnan mietintöön jätetyssä vastalauseessa.

Yleiskeskustelu julistetaan päättyneeksi.

Toinen varapuhemies: Asian käsittely keskeytetään.

2) Hallituksen esitys laiksi valtion virkaehtosopimuslain 3 a ja 5 §:n muuttamisesta

Toinen käsittely
Hallituksen esitys 113/1995 vp
Hallintovaliokunnan mietintö 9/1995 vp

Toinen varapuhemies: Käsittelyn pohjana on hallintovaliokunnan mietintö n:o 9. Ensin sallitaan yleiskeskustelu asiasta, sen jälkeen ryhdytään lakiehdotuksen yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

Yleiskeskustelua ei synny.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä hyväksytään keskustelutta 3 a ja 5 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike.

Lakiehdotuksen toinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

3) Hallituksen esitys laiksi yksityisistä teistä annetun lain muuttamisesta

Toinen käsittely
Hallituksen esitys 55/1995 vp
Liikennevaliokunnan mietintö 4/1995 vp

Toinen varapuhemies: Käsittelyn pohjana on liikennevaliokunnan mietintö n:o 4.

Keskustelu:

Ed. K u i s m a : Arvoisa puhemies! Ehdotan, että käsittelyn pohjaksi otettaisiin näin kuuluva ehdotus laiksi yksityisistä teistä annetun lain muuttamisesta:

”Laki
yksityisistä teistä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti kumotaan yksityisistä teistä 15 päivänä kesäkuuta 1962 annetun lain (358/62) 94 §, sellaisena

kuin se on 14 päivänä lokakuuta 1977 annetussa laissa (728/77),

muutetaan 93, 95—97 ja 109 §, sellaisina kuin niistä ovat 93 ja 96 § viimeksi mainitussa laissa ja 97 § osittain muutettuna viimeksi mainitulla lailla, sekä

lisätään lakiin uusi 93 a ja 93 b § seuraavasti:

93 §

Valtion varoista voidaan valtion talousarviossa olevien tähän tarkoitukseen osoitettujen määrärahojen rajoissa antaa vuosittain avustusta sellaisen autolla-ajokelpoisen yksityisen tien kunnossapitoon ja parantamiseen, jota koskevien asioiden hoitamista varten on perustettu tiekunta ja:

1) jolla on paikkakunnalla huomattava liikenteellinen merkitys; tai

2) joka on tarpeellinen pysyvän asutuksen pääsytienä vähintään yhden kilometrin matkalla ja jonka vaikutuspiirissä on vähintään kolme pysyvästi asuttua taloutta.

Valtionavustusta ei myönnetä tiekunnan tien kuuluvalla, pelkästään maa- tai metsätalouksikäytössä olevalle taikka pelkästään vapaa-ajan asuntoihin johtavalle tien osalle eikä myöskään asema- tai rakennuskaava-alueella olevalle tielle tai tien osalle.

93 a §

Edellä 93 §:n 1 momentissa tarkoitettun avustuksen enimmäismäärä on momentin 1 kohdassa mainitulla tiellä 75 prosenttia tien laskennallisista kunnossapitokustannuksista ja 2 kohdassa mainitulla tiellä 75 prosenttia tien sen osan laskennallisista kunnossapitokustannuksista, joka jää jäljelle, kun tien avustuskelpoisesta pituudesta vähennetään 100 metriä kutakin sen vaikutuspiirissä olevaa pysyvästi asuttua taloutta kohti. Laskennallisista kunnossapitokustannuksista säädetään tarkemmin asetuksella.

Lauttapaikan ja vuosittain purettavan sillan osalta avustuksen enimmäismäärä on 80 prosenttia ja talvitien osalta 65 prosenttia hyväksyttävistä todellisista käyttö- ja kunnossapitokustannuksista.

Lauttapaikkojen ylläpitoon ja purettaviin siltoihin myönnettävistä valtionavustuksista voidaan maksaa yksityistiekunnille ennakkona enintään 80 prosenttia edellisen vuoden toteutuneista kustannuksista.

93 b §

Jos tie tai sen osa olosuhteiden muuttumisen vuoksi ei enää täytä 93 §:n 1 momentissa säädettyjä avustuksen saamisen edellytyksiä, avustus lakkautetaan.

Asema- tai rakennuskaava-alueella olevalta tieltä tai sen osalta avustus lakkautetaan sen jälkeen, kun kunta on 3 §:n 3 momentin mukaisesti ottanut tienpidon hoitaakseen tai kun kaavan voimaantulosta on kulunut viisi vuotta.

95 §

Kunta päättää sen varoista yksityisen tien tienpitoon myönnettävistä avustuksista, avustuksen ehdoista ja käytön valvonnasta samoin kuin yksityisen tien tekemisen tai kunnossapidon ottamisesta kokonaan tai osaksi kunnan suorittavaksi.

96 §

Jos valtio tai kunta avustaa yksityisen tien kunnossapitoa tai kunta kustannuksellaan vastaa yksityisen tien kunnossapidosta, tien käyttämistä muuhun kuin teosakkaiden hyväksi tapahtuvaan liikenteeseen ei saa kieltää. Säännöllisen liikenteen harjoittamiseen tiellä tarvitaan tällöinkin tiekunnan tai teosakkaiden suostumus.

Milloin kunta on antanut avustusta yksityisen tien tekemiseen tai tehnyt tien kokonaan tai osaksi kunnan varoilla, on kymmenen vuoden ajan viimeisen avustuserän nostamisesta tai kunnan tekemän tietyön päättymisestä lukien noudatettava, mitä 1 momentissa on säädetty.

97 §

Valtionavustuksen myöntämisestä ja lakkauttamisesta päättää tiepiiri, jonka alueella tie tai suurin osa siitä on.

109 §

Tarkempia säännöksiä tämän lain täytäntöönpanosta annetaan asetuksella.

Tielaitos antaa valtionavustusta ja siihen oikeutettujen teiden pitoa koskevat ohjeet.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 199 .

Tämän lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin voidaan ryhtyä ennen lain voimaantuloa.

Yksityisten teiden tekemiseen ennen lain voimaantuloa myönnetty harkinnanvaraiset avustukset maksetaan loppuun vuonna 1995 ja sitä ennen valtion talousarviossa myönnettyjen, käy-

tettävissä olevien määrärahojen puitteissa. Avustusta saaneen tien käyttämistä muuhun kuin tieosakkaiden hyväksi tapahtuviin kuljetuksiin ei saa kieltää kymmenen vuoden aikana viimeisen avustuserän nostamisesta lukien. Säännöllisen liikenteen harjoittamiseen tiellä tarvitaan tällöinkin tiekunnan tai tieosakkaiden suostumus.

Mikäli yksityiselle tielle on maksettu valtion varoista avustusta tien kunnossapitoon vuonna 1995, tien käyttämistä muuhun kuin tieosakkaiden hyväksi tapahtuviin kuljetuksiin ei saa kieltää viiden vuoden aikana tämän lain voimaantulosta lukien. Säännöllisen liikenteen harjoittamiseen tiellä tarvitaan tällöinkin tiekunnan tai tieosakkaiden suostumus.

Tämän lain voimaan tullessa kesken oleva aikaisemman lain 96 §:n 3 momentissa tarkoitettu määräaika jatkuu kunnes kymmenen vuotta on kulunut viimeisen avustuserän nostamisesta.

Aikaisemman lain nojalla tehdyt teiden kunnossapitoa koskevat valtionavustuspäätökset lakkaavat olemasta voimassa tämän lain voimaan tullessa.

Tällä lailla kumotaan 17 päivänä maaliskuuta 1995 annettu laki yksityisistä teistä annetun lain muuttamisesta (378/95).”

Perusteluksi mainitsen, että ehdotus asiallisesti johtaa hyvin lähelle samaa tulosta kuin valiokunnan mietintö. Tässä ehdotuksessa on lakiesitys pienin korjauksin siinä muodossa, missä se jäisi olemaan, jos valiokunnan ehdotus hallituksen esityksen hylkäämisestä toteutuisi.

Suurin muutos siinä on se, että valtion varoista tämän tekstin mukaan ”voidaan” maksaa avustusta. Sana ”voidaan” siinä on lisätty ja joi-takin pieniä tarkennuksia tehty. Molemmissa vaihtoehdoissahan tosiasiallisesti se, kuinka paljon yksityistiet saavat avustusta, riippuu siitä, miten paljon eduskunta talousarvion käsittelyn yhteydessä osoittaa tähän tarkoitukseen rahaa. Viime kädessä tämän ja aikaisemman valiokunnan kannan mukaisesti tässä suhteessa voidaan päätyä samaan lopputulokseen.

Tällä ehdotuksella on se peruste, minkä vuoksi tämä on tehty, että hallituskin on ilmoittanut voitavansa hyväksyä tämän ja sillä tavalla arvoval-takiistakin on sivuutettu.

Ed. A i t t o n i e m i (vastauspuheenvuoro): Herra puhemies! En malta olla sanomatta, että ed. Kuisman tarkoittama ja tekemä esitys ei vastaa ollenkaan niitä pyrkimyksiä, jotka tässä salissa ovat niillä edustajilla, toivon mukaan hyvin suu-

rella enemmistöllä, jotka ovat myötäeläneet liikennevaliokunnan ottaman kannan mukaisesti.

Teksti, mikä laissa on — niin äsken käytävä-keskustelussa sanoin — on kuin hirvikolarilaki: Voidaan maksaa, jos varoja sattuu olemaan. Eihän tämä vastaa millään tavalla sitä, mitä yksityisteille on tähän saakka tukea annettu ja joka on salissa perusteltu jo moneen kertaan tänä iltana.

Ed. V ä i s t ö (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ed. Kuisma yritti todistella, että tämä vastaa aika pitkälti sitä tavoitetta, mikä asian-tuntijavaliokunnassa muodostui varsin yksimieliseksi kannaksi. Ed. Aittoniemen tavoitin totean, että ei tämä vastaa sitä. Juuri sana ”voidaan” on 93 §:ssä sellainen lisäys, joka vastaa pikemmin-kin hallituksen tavoitetta jättää tyhjäksi yksityisten avustamismomentti. Hallitushan lähti siitä, kuten ed. Kuisma hyvin tietää, että koko järjestelmä romutetaan, siis lakkautetaan. Nyt tässä jää tyhjä laki, jos tämä tulee hyväksytyä, mutta ei rahaa. Ei se vastaa sitä tavoitetta, mikä ymmärtääkseni liikennevaliokunnan varsin yksimielisenä kantana on ollut.

Ed. K u i s m a (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kehottaisin ed. Väistöä ja ed. Aittoniemeä kysymään asianlaitaa valiokunnan puheenjohtajalta ed. Saapungilta, jos he eivät usko minun ilmoittamaani. Hän on samaa mieltä. Voin vielä lisäksi todeta, että näissä ns. kompromissi- ja sovintoneuvotteluissa nimenomaan tällaista ratkaisua haettiin, mutta silloin se ei ministerille käynyt. Nyt se on käynyt, ja siinä mielessä se vastaa tavoitetta.

Tietenkin voihan näitä asioita väännellä ja käännellä ja sanoa, että tämä on sama tai eri, ja ehkä jollain on tarvetta saada näyttämäänkin asiat erilaisilta. Mutta totuus on siinä, niin kuin sanoin, että molemmissa tapauksissa se, miten hyvä tämä laki on, ratkeaa sen perusteella, mikä rahamäärä tähän osoitetaan. Sen sijaan, jos hallituksen esitys olisi toteutunut, silloinhan ei olisi jäänyt mitään lakia; siinä mielessä se olisi ollut kokonaan toinen tila.

Ed. T i u s a n e n (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kommentoin ed. Väistön puheenvuoroa ja totean, että asia on todella niin kuin ed. Kuismanikin totesi. Tässä on valiokunnan voisi sanoa, yksimielinen esitys ollut tämän suuntainen kuin nyt pöydälle jaettu, ja aivan oikein liikenneministeri ei ikään kuin halunnut edes käsitellä tätä esitystä. Tämän mutkan kautta, jonka

liikennevaliokunta äänin 15—2 totesi, päästiin tähän tilanteeseen, missä nyt ollaan. Joten on edetty valiokunnan enemmistön aktiivisuuden tai oikeastaan koko valiokunnan aktiivisuuden kautta tähän.

Ed. R. Korhonen: Arvoisa puhemies! Kannatan ed. Kuisman tekemää ehdotusta.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

Toinen varapuhemies: Asian käsittely keskeytetään.

4) Hallituksen esitys Autorekisterikeskuksen muuttamista osakeyhtiöksi koskevaksi lainsäädännöksi

Toinen käsittely
Hallituksen esitys 59/1995 vp
Liikennevaliokunnan mietintö 5/1995 vp

Toinen varapuhemies: Käsittelyn pohjana on liikennevaliokunnan mietintö n:o 5. Ensin sallitaan asiasta yleiskeskustelu, sen jälkeen ryhdytään lakiehdotusten yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

Yleiskeskustelu:

Ed. Myllyniemi: Herra puhemies! Tulen tekemään asian yksityiskohtaisessa käsittelyssä muutosesityksiä viidenteen lakiin 13 ja 16 §:ään.

Yleiskeskustelu julistetaan päättyneeksi.

Toinen varapuhemies: Asian käsittely keskeytetään.

5) Hallituksen esitys laiksi lasten kotihoidon tuesta annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys laiksi lasten kotihoidon tuesta annetun lain väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain voimaantulosäädännön muuttamisesta ja laiksi lasten päivähoitosta annetun lain 11 a §:n väliaikaisesta muuttamisesta

Toinen käsittely
Hallituksen esitys 121, 122/1995 vp
Sosiaali- ja terveystieteiden valiokunnan mietintö 22/1995 vp
Lakialoite 14, 30/1995 vp
Toivomusaloite 234/1995 vp

Toinen varapuhemies: Käsittelyn pohjana on sosiaali- ja terveystieteiden valiokunnan mietintö n:o 22. Ensin sallitaan asiasta yleiskeskustelu, sen jälkeen ryhdytään lakiehdotusten yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

Yleiskeskustelu:

Ed. Jääskeläinen: Arvoisa herra puhemies! Ehdotan, että valiokunnan mietinnön asemesta hallituksen esitykseen n:o 122 sisältyvän toisen lakiehdotuksen käsittelyn pohjaksi otettaisiin lakialoitteeseen n:o 14/1995 sisältyvä lakiehdotus.

Ed. Pehkonen: Herra puhemies! Kannatan ed. Jääskeläisen ehdotusta.

Ed. Manninen: Herra puhemies! Totean tässä yhteydessä, että tulen kolmannessa käsittelyssä ehdottamaan hallituksen esityksen n:o 121 hylkäämistä.

Yleiskeskustelu julistetaan päättyneeksi.

Toinen varapuhemies: Asian käsittely keskeytetään.

6) Hallituksen esitys laeiksi maatalousyrittäjän lomituspalveluista annetun lain sekä kuntien valtionosuuslain 32 §:n muuttamisesta

Toinen käsittely
Hallituksen esitys 123/1995 vp
Sosiaali- ja terveystieteiden valiokunnan mietintö 23/1995 vp
Toivomusaloite 291/1995 vp

Toinen varapuhemies: Käsittelyn pohjana on sosiaali- ja terveystieteiden valiokunnan mietintö n:o 23. Ensin sallitaan asiasta yleiskeskustelu, sen jälkeen ryhdytään lakiehdotusten yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

Yleiskeskustelu:

Ed. Lämäsä: Arvoisa puhemies! Tulen esittämään lain yksityiskohtaisessa käsittelyssä vastalauseen mukaisia pykälämuutoksia.

Yleiskeskustelu julistetaan päättyneeksi.

Toinen varapuhemies: Asian käsittely keskeytetään.

7) Hallituksen esitys laiksi työmarkkinatuesta annetun lain muuttamisesta

Toinen käsittely
Hallituksen esitys 172/1995 vp
Sosiaali- ja terveysvaliokunnan mietintö 24/1995 vp

Toinen varapuhemies: Käsittelyn pohjana on sosiaali- ja terveysvaliokunnan mietintö n:o 24. Ensin sallitaan asiasta yleiskeskustelu, sen jälkeen ryhdytään lakiehdotuksen yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

Yleiskeskustelu:

Ed. Manninen: Arvoisa puhemies! Tulen lain yksityiskohtaisessa käsittelyssä esittämään II vastalauseessa esitetyn mukaisia pykälämuutoksia.

Yleiskeskustelu julistetaan päättyneeksi.

Toinen varapuhemies: Asian käsittely keskeytetään.

8) Hallituksen esitys sairauspäiväraahajärjestelmän ja kuntoutuksen uudistamista koskeväksi lainsäädännöksi

Toinen käsittely
Hallituksen esitys 124/1995 vp
Sosiaali- ja terveysvaliokunnan mietintö 25/1995 vp
Lakialoite 22/1995 vp
Toivomusaloite 237/1995 vp

Toinen varapuhemies: Käsittelyn pohjana on sosiaali- ja terveysvaliokunnan mietintö n:o 25. Ensin sallitaan asiasta yleiskeskustelu, sen jälkeen ryhdytään lakiehdotusten yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

Yleiskeskustelu:

Ed. Manninen: Arvoisa puhemies! Ehdotan, että käsittelyn pohjaksi otettaisiin II vastalauseessa esitetyt lakiehdotukset.

Ed. Aittoniemi: Herra puhemies! Kannatan ed. Mannisen ehdotusta.

Yleiskeskustelu julistetaan päättyneeksi.

Toinen varapuhemies: Asian käsittely keskeytetään.

Toinen varapuhemies: Eduskunnan seuraava täysistunto on tänään perjantaina kello 13.

Täysistunto lopetetaan kello 2.18.

Pöytäkirjan vakuudeksi:

Seppo Tiitinen